

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.smkbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

Арсен КАНОКОВ:

Жуукъ адамындан айырылган къалай къыйын болганын билеме

КЪМР-де МВД-ны къурап атып эгинген аманлыкчылыккъа къажау къюрениш управленясыны (УБОП) таматасы полковник Анатолий Каровну бла милицияны энчи маганылы отряданы оперуполномоченный лейтенант Рахалианы Альбертмурдарланы колларындан Елгенерини юсюнден республика телеканалдагы кесини оюмун айта, КЪМР-ни Президентни Арсен Каноков бек алга милиционерлени жуукъ адамында къайгы сз бергенди. «Жуукъ адамында айырылган къалай къыйын болганын билеме», дегенди ол. Аланы юйюрлерине бусагъа, мындан ара да болушукъ этгенди турлукузды. Елгенени къырал саугаалагы къёржотурге оюу этигенди.

Республиканы башчысы босвиклени бу аманлыкчыларни бек улду койсозлюкте санагъанды. «Алай бла бизни къюркутурга къюренише да, алагы къажау къюрениш бютюджа койсозлюктерди», дегенди. «Алай затла энди болмаз ючюн къюддан кел-

генни амазгъа керекди. Право нызамны саксауу органына структураларны къюрелдирюу бла къылай, жамаутны къюркыуусузлугуну жалчынтуу шёндюжо хайырлы амаларын синдиргенге тийишиди деп, алай къарайма. Нальчикде, республиканы башха жерлеринде да адамла къюркымай жашарча этерге борчулбу.

Жамаут къюркыуусузлукну жалчынтуу ну амаларында бири – видео бла орманла да халга къырап туруу – быттыр Кырал советини Доналдга Ростовда бардырылган жыйылынууда къёржотуунга ала. Бир отода 17 оператор отуралар, ала, монитордагы халга, шахарны орманларында салынган 138 камера не затты къёржотуунгын къёрюп турадыла. Бу амалга КЪМР-ни Президентни эс бургананды эмда Къабарты-Малкъарда жуукъ жылда аны хайырланып башларча мадарла этиликлерини айтханды.

КЪМР-ни Президентини бла
Правительствоуну пресс-службасы.

Борчуна кертчилик

Законну бузганын жакъ басмаганын

12-чи январда кече сагъат он болла Нальчикде Шогенщукор орманда КЪМР-де МВД-ны къурап бардырылган аманлыкчылыккъа къажау къюрениш управленясыны (УБОП) таматасы Анатолий Каров бла ОМОН-ну оперуполномоченный Рахалианы Альбертмурдарланы колларындан Елгенерини юсюнден республика телеканалдагы кесини оюмун айта, КЪМР-ни Президентни Арсен Каноков бек алга милиционерлени жуукъ адамында къайгы сз бергенди. «Жуукъ адамында айырылган къалай къыйын болганын билеме», дегенди ол. Аланы юйюрлерине бусагъа, мындан ара да болушукъ этгенди турлукузды. Елгенени къырал саугаалагы къёржотуунгын къёрюп турадыла. Бу амалга КЪМР-ни Президентни эс бургананды эмда Къабарты-Малкъарда жуукъ жылда аны хайырланып башларча мадарла этиликлерини айтханды.

бардырган къаумга МВД-ны, УФСБ-ны, РФ-ни прокуратурасында Следствие комитетни КЪМР-де Следствие управленясыны къулукчылары да киредиле. Каров, ауур жаралы болуп тургъан ала да, саудундан аманлыкчыларга атырып тургъаны ачыкъ болганды. Шагъага чабуулукке этгенде «авартадан» отамандыла деп, алай айтады. Бу аманлыкчылар бек РФ-ни Уголовный кодексини эки статясына тийишлиликде уголовный ишле ачылгъандыла.

Анатолий Каровну арды дер да ёлтурюрге къоржотулди. Жуукъ адамлар аманлыкчылары аны ызындан бу жол да къыска болгандары билгенни айтадыла. Ишчи нёгерлерини арала-рында аны аты ёзюне кертчи, биллими специалитинчи, закону бузганын бир заманда жакъ басман адимны айтылганды. Милицияны полковниги Анатолий Каров ыйкъюн Чегемде асыралганды. Аны ахыр жолга ашырырга санап-саны болмазча шубхалы, аклулары ханшылары бла бирге, КЪМР-ни Президентни Арсен Каноков, КЪМР-ни Парламентини Председатели Андрей Ярин, Президентни Администрациясыны башчысы Альберт Каноков, КЪМР-де баш федеральный инспектор Александр Меркулов, Парламентни депутатлары, КЪМР-ни Правительствоуну членлери келген эдиле.

А. БОЛАТОВ.

Энергетика

Жангыртынуу файдасы

Озгъан жылга белгиленген борчланы болганындан алгъа тамамлап болганын санында «КЗУК» (Кавказская энергетическая управляющая компания) ачыкъ акционер обществону Къабарты-Малкъарда филиалы да барды. Жангы техника орнатууну, молжно реконструкциялуу хайырлындан бу коллектив ызда току къоратылууну азыгъа, иги кесек файда алырга болганды.

ликде «Баксан-110» подстанцияда току илешюню аппаратура толусунай алындырылганды. «Птицефабрика», «Долинск» эм «Кахун» подстанцияда хал къалай болганына къаралып, аланы жангыртууу проектире жарашдырылгандыла. «Сармаково» аккумулятор батареялары жангылары орнатылгандыла. Бийик вольтуу ток баргъан «Малка-Запрудес» эм «Сармаково-Каменномост» ызда току чыныкыла алты километрге ашындырылгандыла. Башха участкада да алай иш 27,9 километрге тамамланганды, беш трансформатор подстанцияда реконструкцияла бардырылгандыла. Цифровой телекоммуникационный оборудование орнатылганы хайырлындан филиалны ёлмолерини къайсы биринде да ведомстволу телефон байламлыкъ жюрютюрча онг табылганды диспетчер служба чырмаусуз ишлерин жалчынтырды.

Электрорознергетиканы реформалау жангы жетишмелге жол ачыргы къюрюп турады. ТАТЛЫХАНЛАНЫ БОРИС.

Филиални директору Юрий Губожиков айтханына кере, алгъадан тохтадырылган планнга тийишли-

Къан ауруугъа бакъгъан врач Чочалыны Лоба «Заман» газетде басмаланган материалны дайым да сыйло окуду.

«Заманга» энтта жазылыргъа онг барды

Хурметли жамаут!

Бир торлю сылтау бла сиз 2008 жылны биринчи жарымына «Заманга» жазылмай къалгъан эсегиз, болууну тоузетирге онг барды. Жазылууну 20-чи январдагы дер жарашдырсагъыз, ана тилибизде чыкъган газетибизини чабылгъа алып башларыксыз.

БЕШ АЙГЪА ЖАЗЫЛУУНУ БАГЪАСЫ 285 СОМ 70 КАПЕКДИ

Производство

«Эбрусстром» ачыкъ акционер общество Элбрус району, саулал республиканы окуна къурулуш индустриясы аймагында молнолу жерини тутуп келгенди эм бютлюкюле да алайды. Аны юсюнден биз предпритияны генеральный директору Хаджиланы Локъаны жаны Магомед бла ушакъ этгенбиз.

Магомед, сизни производствозу аты окуна айтуп турады къурулуш индустрия бла байланы болганын айтты. Къалай бла бошланганды ишигиз? – Предпрития къурагъаны бири бизни специалитерлери регионда тиймел тургъан жер байлыкъланы хайырланынуу амал-

Жыйылыу

Ишчи къаумла эм ишни планы къабыл этилгенди

Къабарты-Малкъар Республиканы Адимны эркиндикери жаны бла уполномоченныйде Эксперт советини къурау жыйылыу болганды. Аны советини председатели Зумакулланы Борис ачханды он бардырганды.

Бу коллегиялы кенеш органы къурауну мураты, дегенди Борис Мустафадже, правано къурулуш ишде консультатив болушукъ эттерди. Аны правожаны бла магъанасын эмда жумашарыны юсеринден айта, ол советини членлери аланы боюнларына салынган бючларына торлю-торлю амалла бла тотурушкыду. Он санда адамаланы власть эм башчылыкъ этген органыны ишлерине неда жуык этмеленерине таргытуларына, бир-бир норматив-право актлагы кере закълонияла хазырлашкыдыла, документте бла материалдагы экспертиза этерликде, предпритияла, организанияла бла учуредиянда болууну тинтирикди.

Советини членлери этлик ишлене тамалануу амалларны юсеринден бир бирге оюмларын билдиргенди, бир къауум предложенияла бла эсгертиуу этгенди. Жыйылыуда ишчи къаумла эм келир жылда ишни планы къабыл этилгенди.

ТАТЛЫХАНЛАНЫ БОРИС.

Дайым да излеуно жолунда

ларын излеп эм Тырнауу комбинатда къорансыс производствону жангы технологияларны жарашдырып тургъандыла. Къалай бла тотуруу муратда силкат кирчи эткен завод ишленгендик. Жангы материалны эм технологияларны излеуу бизде дайым бардырылды, объектиле проектерини саула да алай. Жер тубегине чыдамлы объекте ишлерге кереккии бла байланы республикада силкат кирчиганы хайырланыуу чек салынганына себепли аны чыгаргъан завод жайылгъан эди. Биз пред-

притияны техникасын гипс хазырларча торлендиребиз. Кёл да бармай, аны суткага 120 тонна продукция чыгарырга койул болган биринчи кесиги хайырланылгъа берилди, экинчи эм ючюн кесеклери юа монтаж объекти этиледиле. Алай бла чекленген жууалылыгы болгъан «Къабалмакълис» общество къурадыла. Биз аны къурагъандадан биринчи кесиги (соуредител). – «Эбрусстром» жангы производство ёлмюле ала баргъанын эшиттене. Аны юсюнден айтсагъыз эди. – Бизге бойсунган чеклен-

Эл молк

Миллет проектге къошулуп

Прохладна муниципальный районны башчысы Виктор Пунажи билдиргенге кере, шёндю ала болгъан эл молк предпритиялары арасында Чочалыны Борис таматалыкъ этген «Прималка» агропродушенность союз малчылыкъ жангы бла ачылганды. Ард жылда анда туарланы санына къошула барады. Сзз ючюн, ахыр юч жылда ала 350-ге кёбейгенди. Къурагъанда берген малны кетерип, аланы орнатуу къуамлы туарла бла тотуруугъа молкюне энчи эс буртулганын белгиле айтырады. Сззюсю, он кесини хайырны къёржотеди. Анга ослушукъ ийнеклени хар биринден жылга орта эсеп бла тёрт минг килограмм сют са улгъаны да шагъалыкъ этедиле. «Рекордистден» алынган сют а жети минг ки-

лограммага дери окуна жезуу. Бурунгу жыл бёлгюнде билдирдип, къарагъанда, быттыр молкюде 200 тоннага аспам сют чыгарылганды. Биогенлюкюде алай къёрюмдуери ила саулал Къабарты-Малкъарда окуна хазна киши махталасы. Сют саууу эм ийнеклени тёлю алыу жангы бла прималка чычала озгъан жылга алагыла тохтадырылгъан прогноз керомдуерини на-насты тотуругъандыла. Жангы жетишилме болдуру муратда малчыла бойлыгы да таукел киришгенди. Молкюде мал къышлатуу къураулуу барады. Мал ашла специалитле тохтадырылган рационаны кере къоратылыды. Эл молк предпритиясы Россияны Правительствоу къабыл этген «Агропродушенность комплексни айнаш»

МАЛЧЫЛЫКЪ

Лизинг амалны хайырлана

Россеяда рынок болумлады ишлерге кёкюу бла байламлы бек регионадача, Къабарты-Малкъарда да бек тозураган ёлмюлерден бири малчылыкъ болганды. Къабарты жангыдан берилуу молкюне тёрлени тохталтылганды, ара молкюде хазна къалай чычылгъанды, андан сора торлю-торлю сылтаула бла малланы саны къайгы этерча кёме жетиригенди. Эл ёлмюлерден, малчылыкъ ёлмюле урунуп, юйюрлени кеиндирюу элиле ишис къалганды, этни, сютю, аладан этилген продукталы къошуу республикададан бла крайладан келтирге тошгенди. Насыпха, ард жылда Россея даражада эл молкюге эс бурла тиберегинди. Анга эки жыл мындан алгъа къабыл этилген «Агропродушенность комплексни айнаш» деген миллет проект да шыгъаты. Он магъаналы

документни жашауда бардыруу жангы бла бизни республикада малланы санын кёбейтуде эм ёлмюню продукталарын чыгарынуу ёлмюлерде алгъа белгиле аттала этилгебиз, чекленген. Быйлыны биринчи январына ийлики битен торлеринде туарла 220100-ге, он санда ийнекле 102400-ге, къыла бла эчкиле 289700-ге, тонгула 28300-ге жетидиргенди. Эл ёлмюлерден, быттырыны биринчи январына болгъанлары бла тенгешдирдип къарагъанда, орта эсеп бла тёрт процентке кёлдюле. КЪМР-ни Эл молкю эм аш-азыкъ министрствосуну шартларына кере, озгъан жылда республикада битен да 281600 тонна сют, 49200 тонна эт, 132,6 миллион жумуртка чыгарылырдыла. Бу тарихде да бурунгу жылгыладан эс ити да мажалдыла. Озгъан эл молкю жылда

ТРАНСПОРТ

Бир акылыгъа келгенди

КЪМР-ни Транспорт, связ эм жол молкю министрствосуну «Эбрус-Ана» федералны къырал унитарный предпрития бла бирге Халкыла аралы интермодальный транспорт араны Нальчикде филиалны ишлерге болууну юсюнден вопросуну созлууу генденди. Бу инновация проект Къабарты-Малкъарга бек хайырлы болушукъ деп, экспертле алай оюмга келгенди. Азын кесини «Маркетинг Систем» деген америкалы инвестиция компанияга иш-

лептиге план барды. Аны къауумна Липецк-Авиаконпания Къабарты-Малкъарда план бла ишленирге белгиленген халкыла аралы аэропортуны башха айтуп, аэропортуны структура ёлмюню кранынуу юсюнден вопросча къарваларын республиканы оючуларындан тилгенди. Проектни КЪМР-ни территориясында жашауда бардыруу хайырлыгына бизде хауа транспортны жангыртууга керек болуп тургъан келден къаралганды. «Эбрус-Ананы» бусагъадагы инфраструктурасы жоюк эм пассажирле ташыуда ёсе баргъа, излемлене жалчынталмайды. Халкыла аралы интермодальный транспорт араны филиалны бизни республикада ачкан жетириллек болушукъ. Нек дегенде жангы халкыла аралы аэропорту къурулушун бардырууну проект-излеу ишлери бошалгъандыла, къалай бир инвестиция салымла керек болушукъ белгиле этилгенди, хайырланырга жер участка ёлмюленди, анга кёлпюрлери бла юч автомобиль жол ишленгенди. МАЙИ БИЖОЕВА. КЪМР-ни Транспорт, связ эм жол молкю министрствосуну пресс-службасы.

Ачыкчылыкъ

Парламентни сайты

Законла чыгарыуу органы бла жамаутны арасында халла бютюджа ачыкъ болуп ючюн эмда халкыла Парламентини ишени юсюнден терк эм тюз хабар билдирип туруу муратда аны «Интернет» сөтде энчи сайт ачылганды. Энди Парламентни башчаларына бла депутатларына не заманда да керекли сорула берирге онг чыкъганды, аны белтирлене аланы ишлерини юслеринден хар торлю шартла да табаргъа болушукъ. Сайтга республиканы законла бла белгиле, законодательный орган бардыргъан ишлени юслеринден шартла эмда аны харюлюк ишлени юсюнден информация салынгандыла.

КЪМР-ни Парламентини сайтыны адреси б ы л а д ы : w w w . parliament-kbr.ru Андан сора да, КЪМР-ни Парламентинде, терк окуна сёлешип, жууап алырга телефон ыш ишледиле. (8662) 40-85-30.

КЪМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Сюдию оюу

Старейшинала Совети экстремизм ючюн кетерилгенди

Къабарты-Малкъарны Баш сюдию оюу бла «Малкъар халкыны старейшинала совети» жамауту организацианы ишчи экстремизм ючюн тохталтылганды. «Экстремист ишге къажау болууну юсюнден» федеральный законга кере старейшинала советни кетерюуну сюдию билтыр 8-чи ноябрде республиканы прокурору Олег Жариков КЪМР-ни Баш сюдию оюуна заявление бергенди. Арды дер республиканы прокуроры старейшинала советге экстремист ишге жол берилмешликни юсюнден эки кере эсгертиуу этгенди.

Баш сюдию оюуну дери старейшинала советини иш республиканы прокуратураны белгиле бла тохталтыла эди. 2008 жылда 14-чу январда прокуроруну заявлениясы КЪМР-ни Баш сюдию къабыл кёргенди. «Малкъар халкыны старейшинала совети» жамауту организациа кетерилгенди.

КЪМР-ни Президентини бла Правительствоуну пресс-службасы.

Ачыкчылыкъ

Парламентни сайты

Законла чыгарыуу органы бла жамаутны арасында халла бютюджа ачыкъ болуп ючюн эмда халкыла Парламентини ишени юсюнден терк эм тюз хабар билдирип туруу муратда аны «Интернет» сөтде энчи сайт ачылганды. Энди Парламентни башчаларына бла депутатларына не заманда да керекли сорула берирге онг чыкъганды, аны белтирлене аланы ишлерини юслеринден хар торлю шартла да табаргъа болушукъ. Сайтга республиканы законла бла белгиле, законодательный орган бардыргъан ишлени юслеринден шартла эмда аны харюлюк ишлени юсюнден информация салынгандыла.

КЪМР-ни Парламентини сайтыны адреси б ы л а д ы : w w w . parliament-kbr.ru Андан сора да, КЪМР-ни Парламентинде, терк окуна сёлешип, жууап алырга телефон ыш ишледиле. (8662) 40-85-30.

КЪМР-ни Парламентини пресс-службасы.

